

Cena 15 gr.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

EXPRES

Nr 67 (1697)

ROK VI.

ILUSTROWANY

CZWARTE.

Elektrownia Kraków podjęła wezwanie Szombierek

WARSZAWA. — Apel załogi elektrowni „Szombierki” wzywający do współzawodnictwa i wymiany doświadczeń w walce o racjonalne i ekonomiczne zużycie węgla, został bardzo żywo przyjęty przez załogę elektrowni krakowskiej.

Załoga elektrowni krakowskiej podjęła uchwałę o wystąpieniu do elektrowni „Szombierki” delegacji produkujących robotników, która zapozna się z metodami pracy i akcją oszczędnościową bratniej załogi.

Uczestnicy narady w Krakowie postanowili również zapoznać się i przystąpić do stosowania produkujących osiągnięć techniki radzieckiej w akcji oszczędzania węgla.

Z obrad w Paryżu

W interesie pokoju

Gromyko wykazuje słuszność propozycji ZSRR

MOSKWA. Informując o wtorkowym posiedzeniu wstępnej konferencji zastępców min. Spraw Zagranicznych czterech mocarstw, odbytym pod przewodnictwem przedstawiciela W. Brytanii Daviesa, paryski korespondent agencji TASS podaje:

Na wtorkowym posiedzeniu zastępców ministrów Spraw Zagranicznych przemawiali przedstawiciele USA — Jessup, przedstawiciel Francji — Parodi i przedstawiciel W. Brytanii — Davies. Jak informują w kołach dziennikarskich, popierali oni zgłoszony przez nich wspólny projekt porządku dziennej rady ministrów Spraw Zagranicznych, usiłując wywołać wrażenie, jakoby taki właśnie porządek dzienny umożliwiał rozpatrzenie na sesji rady ministrów również tych konkretnych problemów, które delegacja radziecka wysunęła na obecnej konferencji.

Oponując przedstawicielom trzech mocarstw zachodnich, przedstawiciel ZSRR Gromyko wykazał całkowitą bezpodstawność ich twierdzeń, jakoby zaproponowany przez nich porządek dzienny umożliwiał przedstawicielowi ZSRR przedyskutowanie wszystkich interesujących Rząd Radziecki zagadnień.

Holendrzy podpisują apel Światowej Rady Pokoju

HAGA. Jak donosi prasa, w Amsterdamie, Rotterdamie i innych miastach Holandii rozpoczęła się kampania zbierania podpisów pod apelem Światowej Rady Pokoju w sprawie zawarcia paktu pokoju między pięcioma wielkimi mocarstwami. Kampania przebiega pomyślnie, ciesząc się jednomyślnym poparciem mas pracujących Holandii.

Skład prezydium ZG Ligi Kobiet

WARSZAWA. W dniu 6 bm. odbyło się specjalne posiedzenie nowo wybranego Zarządu Głównego Ligi Kobiet, na którym ukonstytuowało się prezydium Zarz. Gł. L. K. w składzie następującym:

Przewodnicząca — Alicja Musiałowa, wiceprzewodnicząca — Eugenia Pragierowa, Zofia Wasilewska, Maria Tomczyk, Marta Fijałkowska.

Sekretarze prezydium: Stanisława Zawadzka, Zofia Krzemień, Felicia Ucińska.

Ponadto w skład prezydium weszło 19 aktywistek L.K.

Pod hasłem walki o pokój

Wielkie święto kobiet całego świata

We wszystkich krajach odbywają się uroczyste obchody i imprezy

MOSKWA. — Kobiety radzieckie uroczystie obchodzą dzień 8 marca — Międzynarodowy Dzień Kobiet, dzień mobilizacji kobiet całego świata do walki o pokój. W całym kraju, w miastach i kolchozach odbywają się uroczyste akademie. Kobiety radzieckie witają święto kobiet nowymi osiągnięciami produkcyjnymi.

Z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet, miliony obywaterek radzieckich wzmogły swe wysiłki pracując ofiarnie w zakładach przemysłowych, w transporcie, na wielkich

budowlach komunizmu. Kołchożnice biorą czynny udział we współzawodnictwie o dalszy rozwój rolnictwa, o wysokie plony, o zwiększenie pogłowia bydła.

CHIŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

PEKIN. — Uroczystości obchodzą Międzynarodowy Dzień Kobiet kobiety Chińskiej Republiki Ludowej. W Pekinie odbyła się uroczysta akademia, zorganizowana przez Ogólnochińską Demokratyczną Federację Kobiet. Liczne mówczynie podkreślały bohaterstwo kobiet chińskich, które stały się równouprawnionymi obywatelkami Republiki Ludowej.

KOREA

PHENIAN. — Agencja TASS podaje z Phenianu, że kobiety Koreańskiej Republiki Ludowej — Demokratycznej uroczystie obchodzą w warunkach wojny wyzwolenie Międzynarodowy Dzień Kobiet. Przygotowania do uroczystych obchodów Dnia Kobiet odbyły się w fabrykach i zakładach przemysłowych, w miastach i wsiach. Na wsi

kobiety koreańskie walcą o wzorowe przeprowadzenie wiosennej kampanii siewnej. Robotnice koreańskie zaciągnęły dla uczczenia Międzynarodowego Dnia Kobiet „Warty Pracy”.

MONGOLIA

ULAN - BATOR. — W przeddzień Międzynarodowego Dnia Kobiet rozpoczęły się w stolicy Mongolskiej Republiki Ludowej, w mieście Ulan - Bator obrady III Kongresu kobiet pracujących MRL. Na kongres przybyło około 150 delegatek z całego kraju. Porządek obrad przewiduje wysłuchanie referatu sprawozdawczego centralnej rady Związku Kobiet Pracujących i wybory nowych władz.

Wiadomości o uroczystych obchodach Międzynarodowego Dnia Kobiet napływają również z Czechosłowacji, Węgier, Rumunii, Albanii i szeregu innych krajów.

Robotnice Polski czczą Międzynarodowy Dzień Kobiet

WARSZAWA. — W przeddzień Międzynarodowego Dnia Kobiet w zakładach pracy, wsiach, szkołach i uczelniach odbyły się uroczyste akademie, zebrania i wieczornice, poświęcone Międzynarodowemu Dniu Kobiet oraz zapoznaniu szerokiej rzeszy kobiecych z uchwałami Ogólnopolskiego Kongresu Ligi Kobiet.

Oczy narodów skierowane są na Paryż

W wyniku czteromiesięcznych usilnych starań Związku Radzieckiego, czterech dyplomatów, reprezentujących ZSRR, W. Brytanię, USA i Francję, rozpoczęli w Paryżu konferencję mającą na celu ustalenie porządku obrad sesji Rady Ministrów Spraw Zagranicznych. Obrady te są w chwili obecnej ośrodkiem zainteresowania całego świata. Ołbrzymia większość ludzkości pragnie pokoju i rozładowania obecnej sytuacji międzynarodowej, pragnie, by obrady „Wielkiej Czwórki” przyczyniły się do utrwalenia pokoju.

Propozycja przedłożona w Paryżu przez Gromyko, wskazała celnie i bezbłędnie ognisko zagrożenia pokoju w Europie i miejsce problemu niemieckiego w hierarchii zagadnień międzynarodowych. Propozycja radziecka wyraża wolę setek milionów ludzi, która zamaniłowała się tak zdecydowanie na II Światowym Kongresie Obronców Pokoju, jak również na pierwszej plenarnej sesji Światowej Rady Pokoju.

Propozycja radziecka wskazała raz jeszcze trzem zachodnim partnerom na historyczny dokument, uchwalony w Poczdamie i podpisany przez 4 wielkie mocarstwa. Realizacja postanowień poczdamskich jest warunkiem utrwalenia i zabezpieczenia pokoju w Europie. Najważniejszym zaś punktem — postanowień poczdamskich jest demilitaryzacja: rozbrojenie i likwidacja wszystkich wojskowych organizacji niemieckich oraz likwidacja niemieckiego przemysłu wojennego.

Stosunek rządów trzech mocarstw zachodnich do propozycji radzieckich będzie stanowił próbnik, do jakiego stopnia poważne są ich zamiary, jeśli chodzi o poprawę sytuacji w Europie, o złagodzenie sytuacji międzynarodowej i o prawę stosunków między Związkiem Radzieckim z jednej strony, a innymi państwami biorącymi udział w obecnej konferencji — z drugiej.

Znaczenie obrad paryskich przyciąga uwagę całego świata.

Nota polska do Belgii

Nie wolno lekceważyć

niebezpieczeństwa remilitaryzacji Niemiec zach.

Rząd Polski wzywa do przeciwstawienia się odbudowie Wehrmachtu

WARSZAWA. — W odpowiedzi na notę rządu polskiego do rządu belgijskiego, z dnia 14 lutego br., w sprawie remilitaryzacji Niemiec zachodnich i zwołania Rady Ministrów Spraw Zagranicznych, belgijski minister spraw zagranicznych — p. Paul van Zeeland, wystosował w dniu 23 lutego br. do posła RP w Brukseli — A. Krajewskiego notę, w której oświadcza, iż rząd belgijski, tak samo jak rząd polski, nie jest skłonny dopuścić do tego, aby Niemcy stały się znowu potęgą imperialistyczną.

Rząd belgijski usiłuje także przekonać rząd polski, iż rzekomo nie jest mu wiadome o remilitaryzacji Niemiec zach. W zakończeniu noty rząd belgijski powtarza oszczerstwa, używane już przez USA i W. Brytanię — o rzekomej remilitaryzacji Niemiec wsch.

W związku z notą belgijską, kierownik Ministerstwa Spraw Zagranicznych — dr St. Skrzyszewski przyjął w dniu 3 bm. posła belgijskiego w Warszawie — p. Fernand Justice, któremu wręczył notę rządu polskiego.

W nocie tej czytamy m. in.: Rząd polski uważa za cenne oświadczenie rządu belgijskiego, że podziela on pogląd rządu polskiego o konieczności przekształcenia Niemiec w państwo pokojowe, usunięcia na zawsze militarystyki i hitleryzmu, którego ofiarą dwukrotnie padły nasze narody, przeciwstawiania się odrodzeniu imperializmu niemieckiego.

Niestety jednak, rząd polski nie

mógł nie zauważyć, że w konkluzjach noty rządu belgijskiego zawarte są twierdzenia, które pozostają w oczywistej sprzeczności z przytoczonymi powyżej, słusznymi oświadczeniami rządu belgijskiego.

Przed żadnym obserwatorem politycznym nie mogą się ukryć fakty, świadczące o b. intensywnych krokach, poczynionych już na obszarze Niemiec zachodnich zarówno w dziedzinie organizacji samych sił wojskowych, jak też na polu dostrośowywania przemysłu zachodnio - niemieckiego do potrzeb wojennych.

Rządowi belgijskiemu nie mogą być obce takie fakty, jak to, że wg opublikowanych danych, w zachodnich strefach Niemiec i w zachodnich sektorach Berlina jeszcze przed

Skup zboża na ukończeniu

WARSZAWA. — Skup zboża, przewidziany w planie na bieżący rok gospodarczy — zbliża się ku końcowi. Mało i średniorolni chłopcy odwożą zaległe ilości zboża, by skorzystać z ulgowego terminu, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów i uniknąć podwyższenia zaliczki na poczet podatku gruntowego.

Z każdym dniem coraz więcej gmin i powiatów melduje o wykonaniu swoich zobowiązań. W pierwszych dniach bm. najlepsze wyniki w skupie osiągnęły woj. poznańskie, łódzkie, lubelskie i opolskie.

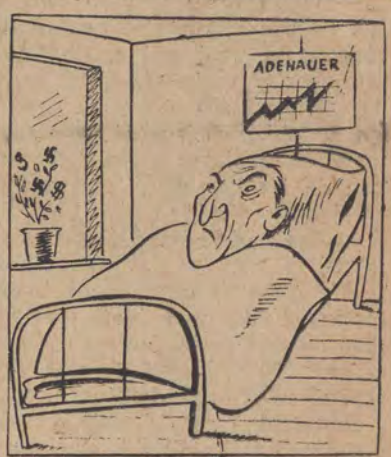
paru miesiącami w skład niemieckich i cudzoziemskich formacji wojskowych wchodziło 456.000 ludzi.

Rząd polski nie może ukryć swego zdziwienia, że rząd belgijski powołuje się na brak wiadomości o dokonywującej się remilitaryzacji sąsiadujących z Belgią Niemiec zachodnich, natomiast powołuje się na nie istniejące zagrożenie ze strony odziałów uzbrojonych rzekomo w czołgi i armaty w Niemieckiej Republice Demokratycznej, sąsiadującej z Polską.

W dalszym ciągu nota RP oświadcza iż twierdzenia o rzekomym wojskowym charakterze „Volkspolizei” w NRD uważane są powszechnie za pozbawione wszelkich podstaw. Pogłoski te zmyślone zostały dla celów propagandowych i dla zamaskowania budowy armii w Niemczech zachodnich. Rozwój NRD poszedł po drodze denazyfikacji i demilitaryzacji.

Takie są fakty w odniesieniu do sytuacji w Niemieckiej Republice Demokratycznej, natomiast w odniesieniu do Niemiec zachodnich codzienne fakty, którym dziś już nikt nie próbuje zaprzeczyć, udowadniają remilitaryzację tych obszarów i odbudowę niemieckich sił wojennych.

W tym stanie rzeczy rząd polski pragnie żywić nadzieję, że rząd belgijski w swej polityce, której celem według słów noty belgijskiej, jest niedopuszczenie do odrodzenia niebezpieczeństwa niemieckiego, doloży wszelkich starań i nie będzie szczędził wysiłków dla zapobieżenia remilitaryzacji i odbudowie armii Niemiec zachodnich.

Chory na „ODRE”

Amerykanie podważają pozycję imperium brytyjskiego

TEL AVIV. — Z doniesień prasy wynika, że imperializm amerykański, rozszerzając ekspansję w krajach Bliskiego Wschodu, w dalszym ciągu podważa tamtejsze pozycje kapitału angielskiego. Po narzuceniu umów w sprawie tzw. „pomocy” technicznej kilku krajom arabskim i Izraelowi, Amerykanie zmusili ostatnio do podpisania podobnej umowy Transjordanię — kolonię imperializmu angielskiego, uzależniając ją tym samym od USA.

We wspólnym froncie narodowym

Polskie nauczycielki walczą o postęp, o kulturę, o nowe, lepsze jutro

Wzmocnić siły Polski Ludowej wzmocnić jej niezależność, — a tym samym wzmocnić wkład naszej Ojczyzny w ogólnoludzkie dzieło pokoju — oto zadanie stojące przed milionami ludzi pracy w Polsce.

Tak właśnie walczą o szczęście ludowej ojczyzny górniczy, przykracający wysoko normy wydobycia węgla, tak walczą włókniarze i robotnicy budowlani, zwiększający wydajność pracy i oddający tysiące metrów ponad planowych tkanin, oddający wcześniejsze do użytku nowe domy mieszkalne, nowe fabryki. Tak walczą rolnicy, usiłujący podnieść na wyższy poziom naszą gospodarkę na wsi.

W jednym szeregu z nimi, we wspólnym froncie narodowym społeczeństwa, zmierzającego do socjalizmu kroczy polska nauczycielka.

Czyż może być zadanie piękniejsze, szczytniejsze, niż wychować nowe pokolenie budowniczych polskich, którzy tworząc patriotycznym wysiłkiem potęgować będą zwartość i siłę naszego narodu, likwidować odziedziczone po latach reakcyjnych rządów analfabetyzm, ciemnotę, zocofanie kulturalne. Toteż z pełnią poświęcenia oddaje polska nauczycielka swe siły i zdolności pracy wychowawczej.

Naród nasz kocha i szanuje nauczycielkę ludową, która nawet w najbardziej zapadłych wioskach,

w najodleglejszych miasteczkach wpaja w polską młodzież nową, socjalistyczną moralność. Uczy ją kochać ziemię ojczystą, chlubić się postępowymi tradycjami naszego narodu, uczy ją walczyć o pokój i przyjaźń między narodami, wyrabia w niej świadomą dyscyplinę, socjalistyczny stosunek do pracy i mienia narodowego. Wyrabia w młodzieży silną wolę, niezłomny charakter, radość życia i wytrwałość, zamiłowanie do prawdy i uczciwość, skromność i prostotę, wiarę w swe siły, a także zdolność pokonywania trudności i przeszkód na drodze do osiągnięcia wytkniętego celu.

Nie szczędzą na to swego czasu, nie szczędzą trudu nauczycielki polskie, aby powierzona im opieka młodzieży rosła na godnych synów i córkę narodu, który wydał Kościuszkę, Kołłątaja, Staszica, który wydał Waryńskiego i Marchlewskiego, Kopernika, Szopena, Mickiewicza i Curie-Skłodowską....

Przyjrzyjmy się życiu kilku nauczycielek.

Aniela Janik, nauczycielka szkoły podstawowej w Świecku, pow. Kłodzko — młoda, jasnowłosa dziewczyna, za największe swoje dotychczasowe przeżycie uważa tę chwilę, gdy traktory w Świecku po raz pierwszy ruszyły do orki, gdy orały ziemię wspólnoty wiejskiej...

Aniela Janik czynnie współdziałała w założeniu spółdzielni produkcyjnej w Świecku. Odwiedzała chłopów, niestrudzenie wyjaśniając, tłumacząc, przekonywując. Brała udział w każdym zebraniu, organizowała imprezy artystyczne, widowiska, wieczornice — podnoszące uświadomienie wsi.

Ciężka, wytrwała praca Anieli Janik dała wyniki. Mieszkańcy Świecka zdecydowali się zerwać z dotychczasową zacofaną metodą gospodarstwa indywidualnego i utworzyli spółdzielnię produkcyjną.

Problematyką uspołecznionej wsi żyje nie tylko prowadzona przez młodą nauczycielkę szkoła.

Zorganizowane przez Anielę Janik kółko dramatyczne i świetlica cieszą się dużym powodzeniem u mieszkańców Świecka, a prowadzona przez nią oświata wśród dorosłych, walka z analfabetyzmem i szkolenie ideologiczne członków spółdzielni — to jej wielki wkład w przekształcanie życia zacofanej dawniej wsi.

Teofila Masalska z Krzyżewa uaktywnia gromadzkie koło ZMP, Aleksandra Zawadzka z Wielborza i Wanda Gawolińska z Henrykowa zakładają w swych gromadach koła Gospodyń Wiejskich i prowadzą w niedziele szkolenie aktywu Zw. Samopomocy Chłopskiej. Irena Sobolewska, nauczycielka szkoły podstawowej na wsi Pijawne-Ruskie, zlikwidowała całkowicie na swym terenie analfabetyzm, nawiązała stały kontakt i współpracę domu ze szkołą, jest przyjacielem i doradcą młodzieży dorosłej.

Bronisława Wawrzczak z Wykna — to znów prawdziwa matka i opiekunka, serdeczny przyjaciel opuszczającej szkolne mury młodzieży. Stara się ona wydobyć na jaw zamiłowania i zdolności młodzieży, by właściwie doradzić im wybór zawodu.

Z niektórymi rodzicami Bronisława Wawrzczak toczyć musi formalne walki o przekonanie ich, by pozwolili dziecku kształcić się dalej. Tak było ze starym Błochem. Nie chciał puścić od siebie syna. Chyba z dziesięć razy chodziła do niego Wawrzczakowa, za nim wreszcie się zgodził. Dziś chłopiec kończy liceum rolnicze w Czarnocinie i wyjeżdża wkrótce na praktykę do Czechosłowacji, a ojciec nie posiada się z dumy.

O postęp, o kulturę, o sprawiedliwość, o nowe, lepsze życie walczą polskie nauczycielki. Życie każdej z nich — to ofiarna, chlubna praca nad zbudowaniem socjalistycznego narodu, nad budowaniem wspaniałej przyszłości naszej Ojczyzny.

G. T. Z ZAKŁ. IM. KUNICKIEGO: Proponowana przez Wasze zakłady szlaka dla ulic, na których mieszkańcy grzęzną w błocie — nie jest dla Was bynajmniej niezbędna — jak o tym piszecie w liście. Droga z jednego oddziału do drugiego jest wybrukowana, a sypanie na niej szlaki, na poziomie wybrukowanym — zamiłoby ją na wzgórze. Zresztą błoto, o którym piszecie, jest przemijające, gdyż obecnie z chwilą kursowania tam wózków elektrycznych — przystąpi się do betonowania drogi i niebawem znikną Wasze kłopoty.

STALY PRACOWNIK PAROWOZOWNI - PIOTRKÓW: Przede wszystkim należy przedstawić sprawę radzie zakładowej oraz władzom związkowym. Nie wątpimy, że okoliczności, przytoczone w liście do nas będą wzięte pod uwagę i jeżeli dobro służby nie stanie temu na przeszkodzie — będzie Pan pracował w upragnionym mieście. Chętnie służymy nadal pomocą i pozdrawiamy Pana.

JADZIA I LUCJAN Z NAWROT: Nie wystarczy pójść do sierocińca, wyrazić gotowość zaadoptowania sieroty — aby już otrzymać dziecko na własność. Usynowienie sieroty wymaga przeprowadzenia szeregu formalności, a przede wszystkim należałoby stwierdzić czy ubiegający się o otrzymanie dziecka są tego godni. Radzimy zwrócić się do wydziału pracy i pomocy społecznej przy Prezydium Rady Narodowej (Piotrkowska Nr. 113) — oddział opieki nad dziećmi, gdzie udziela szczegółowych informacji i wskazuje.

„SZKICOWNIK”: Zechce Pan złożyć ofertę do Dyrekcji Okręgowej Szkolenia Zawodowego (Piotrkowska 125), nie jest wykluczone, że oferta Pana będzie przyjęta na wykładówkę do jednej z krawieckich szkół zawodowych.

WSZYSTKICH CZYTELNIKÓW, którzy zwracają się do nas o wskazówki w sprawie metryki ślubu, urodzenia i in. zawiadamiamy, o czym zresztą pisaliśmy już niejednokrotnie — że wystarczy złożyć dane u osoby, prowadzącej meldunki. Sprawy te w następnej kolejności załatwi sam Urząd Stanu Cywilnego.

„NIECIERPLIWY ŁÓDZIANIN”: Prosimy o zgłoszenie się do naszej redakcji „dział interwencji” w godzinach 16 — 18.

SIOSTRA L. K.: Może Pani zasięgnąć informacji w Wojskowej Komendzie Rejonowej, Jednostka, w której brat Pani się znajduje, na pewno posiada lekarza i jeżeli przesunięto go do lepszego pracy — nie widzimy powodu do obaw o zdrowie.

Ku czci Międzynarodowego Dnia Kobiety

Pracownice stołówek PSS

podniosą wygląd estetyczny lokali i oszczędniej będą gospodarowały artykułami żywnościowymi

W celu uczczenia Międzynarodowego Dnia Kobiet, personel poszczególnych stołówek PSS w Łodzi podjął szereg zobowiązań, zmierzających do podniesienia wyglądu estetycznego jadalni „Powszechnej”, zwiększenia oszczędności, zmniejszenia kosztów własnych itd.

Oto najcharakterystyczniejsze zobowiązania.

Personel baru — pasztecziarni Nr. 13 zobowiązał się po remoncie kuchni przez zdumów wymalować ją własnymi siłami i zrobić generalny porządek w zakładzie, pracownice jadalni Nr. 27 zobowiązały się poświęcić dziś dodatkowo cztery godziny na umycie 26 okien i na generalne porządki w lokalu, zaś pra-

cownice zakładu Nr. 25 zobowiązały się podnieść wygląd estetyczny lokalu oraz wykonywać sumiennie nie tylko obowiązki zawodowe, lecz także i społeczne, powierzane im przez rady kobiece.

Zobowiązanie pracownic zakładu zbiorowego żywienia Nr. 9 mówi o jak najoszczędniejszej gospodarce artykułami żywnościowymi w celu przedterminowej realizacji Planu 6-letniego. Podobne zobowiązania podjęły pracownice ZZZ Nr. 26.

Następne dotyczą uporządkowania lokali, podniesienia kultury miejsca pracy, wciągnięcia jak najliczniejszej rzeszy pracownic do szeregów Ligi Kobiet itd.

Wycieczki niedzielne organizuje „Orbis” dla ludzi pracy

W ubiegłą niedzielę około 2 tys. tożdzian spędziło dzień wolny od pracy poza rodzinnym miastem. „Orbis” zorganizował bowiem trzy wycieczki do Torunia, Krakowa i Oświęcimia oraz do Warszawy.

W nadchodzącą niedzielę wyjadą z Łodzi dwa pociągi wycieczkowe: do Poronina i Zakopanego oraz do Krakowa i Wieliczki. Ilość miejsc w obu pociągach obliczona jest na około 1200 osób.

Codzienna nowelka „Expressu”

Matka opowiada

— Opowiadam panu o tym wszystkim tak bardzo dokładnie, ponieważ jest pan pisarzem i ponieważ sądzę, że nadszedł czas, ażeby moja opowieść usłyszała jak największą ilość ludzi. Od pana już zależy, w jaki sposób umie pan moje proste, mało wyszukane słowa. Proszę, niech pan da im tyle siły, tyle oburzenia, tyle żalości i zamknie w nich tyle ostrzeżenia, ile tylko można im dać w napisanej opowieści.

Mieszkam w czynszowej kamienicy — nieznała nikomu kobieta. Dwa okna mojego pokoju wychodzą na ulicę szarą, bez słońca. Widać stąd smutne mury położonych naprzeciw domów.

Raz, dwa razy dziennie schodzę na dół z czarną torbą. Robię zakupy i powoli wracam na górę. Jestem chora na serce, oddycham ciężko.

Nazywają mnie w kamienicy „starą panią z pierwszego piętra”, ale kiedy pewnego razu dozorczyń sprawdziła datę moich urodzin, zdziwiła się:

„Pani jest właściwie zupełnie jeszcze młoda. Skąd do pani ta siwizna?”

— Złożyła się na to mnóstwo rzeczy — odparłam — a młoda nie jestem już z całą pewnością. Niekiedy wydaje mi się, że mam już tysiąc lat!

Wówczas ona zaczęła się niby śmiać, spoglądając na mnie niepewnie, smutnie i współczująco. Ale po co żałować mnie? Moje życie nie było zawsze takie smutne, jak teraz. Ja i mój mąż byliśmy bardzo szczęśliwi, kiedy urodziło nam się dziecko...

Właściwie to jest historia bardzo codzienna, nieprawdą? Tak przecież żyła tysiące ludzi. Boję się, że pan zniechęci

się zaraz na wstępie tą moją zupełnie zwykłą opowieścią. Proszę więc, żeby pan miał przez chwilę jeszcze trochę cierpliwości!

Później przyszła wojna. I to nie jest nic osobliwego, przeszliśmy ją wszyscy i wiemy dobrze co to jest wojna.

W tej wojnie brał udział również mój mąż. Nie walczył jednak z bronią w ręku. U nas, w Czechosłowacji, było to niemożliwe. Mój mąż przeciwstawił się faszystowskiej przemocy i został za to skazany na śmierć. Pozostałam sama z dzieckiem.

Trudno jest zestawić te dwa momenty: grozę straszliwej wojny i słodka bezbronność dziecka, które leży pogrążone w głębokim śnie. Niech pan opisz na przykład taką scenę: Słońce świeci złoście, a po alejach parku drepce dziecko... Albo w pokoju bawi się dziecko piłką. Nagle wróbelek zastukał dziobkiem o szybę okienną. Malutki nosek spłaszcza się o szybę: „Dlaczego pan wróbelek nie czekał? I dlaczego tak zabawnie ruszał ogonkiem?”

Jeszcze chwila, a kolorowa piłka znów wydaje mu się piękniejsza, niż wróbelek. Dziecko biega po pokoju, a tymczasem dorosły czyta gazetę, które opowiadają o wojnie, o męczarniach milionów, o śmierci.

Wszystkie dzieci są piękne, ale najpiękniejsze są wówczas, kiedy zasypiają. Powoli zamykają się ich zmęczone oczka, a na ustach błądzi słodki uśmiešek...

Dlaczego opowiadam panu o tym tak długo? Ponieważ widziałam, jak dziecko moje odchodziło na śmierć...

To musi pan odpowiednio opisać. Była smutna, zimna okolica. Samo niebo wstydziło się tego, co ma nastąpić. Świat umilkł pełen grozy, fantastyczny w swojej okropności. Transport małych dzieci, które szły na zniszczenie wyglądał tak, jak gdyby szła wycieczka szkolna. Przed chwilą opuścili pociąg, a teraz idą grzecznie trzymając się za ręce. W wielkiej ciszy stukają ich bućki...

Widziałam moje dziecko przez zakratowane okna wagonu na tej przeklętej stacji, która była naszym miejscem przeznaczenia.

Przez całą drogę rozłączone od swoich dzieci, my, matki, byliśmy pełne niepokoju i rozpacz. I co się stanie z naszymi dziećmi? Czy umieszczą je w jakichś domach dla sierot, wtedy, kiedy nas już nie będzie?

I oto teraz, stojąc przy zakratowanym oknie wagonu, ujrzałam znowu moje dziecko...

— Synku! — krzyknęłam a tuż za mną rozległ się straszny, przeraźliwy krzyk... To inne matki również poznawały swoje dzieci, idące na miejsce stracenia...

Później zaczęły się nieszcześliwe kobiety pocieszać myślą, że może to jednak nie były ich dzieci, że to były dzieci zupełnie obce.

Dzieci obce? Nie ma dzieci obcych! Ja zresztą widziałam dobrze swoje dziecko, swój promyczek słoneczny. A jeśli to nie był nawet mój, był synem innej matki, takiej, jak ja!...

Wszystkie te dzieci, cały ten transport, poszedł na zagładę! A najgorsze jest to, że ja sama, aczkolwiek serce już dawno we mnie zamarło, żyję jeszcze. To tak, jakby śmierć wstydziła się spojrzeć mi w oczy. I mimo wszystko wróciłam z tego piekła, a mój synek pozostał tam na zawsze!

Ktoś powiedział kiedyś, że na wojnie

walczą również i dzieci. Ale to jest nieprawda. Dzieci cierpią tylko. Albowiem na wojnie jest wielu wojowników, ale jeszcze więcej ofiar, których męczarnia jest niewypowiedzianie wielka.

Dlaczego opowiadam panu o tym? Dlaczego chcę, żeby opisał pan te okropności, aczkolwiek wiem, że ludzie wolą dzisiaj czytać wesołe historie o miłości i innych pięknych rzeczach?

Opowiedziałam panu o tym dlatego, że mówi się znowu o nowej wojnie.

Mnie wojna nie zabuże już nic więcej, ale jest jeszcze wiele kobiet, których dzieci budzą się z takim samym uśmiechem, jak mój synek i zasypiają z takim samym uśmiechem szczęścia, jak on.

Niech im pan wszystkim napisze, że czuwać i że one również powinny czuwać. Że w chwili, kiedy mówi się o wojnie i ostrzy broni, ja myślę o krzyku mordowanych dzieci. Że inne matki myśleć powinny o tym samym. Że kiedy przecho- dzę przez park widzę nie te dzieci, które się tutaj bawią, ale te, które nie przeżyły wojny.

Wojna? Nie! Nie może już być więcej żadnej wojny! Kroki dzieci idących na śmierć, dudnią na alarm! Nie może być więcej wojny!

Moje imię jest Maria, moje imię jest Katia, moje imię jest Rachel! Mam tysiąc imion i jestem wieczna matką całego świata.

Szeroko rozpościeram ramiona! Spójrzcie na mnie! Szeroko rozpościeram ramiona, ażeby powstrzymać tę okropność.

I powstrzymam ją. A jeśli będzie potrzeba, położę swoją starą dłoń, która nigdy już więcej nie będzie gładziła swojego dziecka, na gardle nikczemników, mówiących o wojnie...

(Z czeskiego tłum. R.)

Przygody Wicka i Wacka

WICEK: — Ogrodnikiem pan został?
ALOJZY: — Ale skąd! Niosę prymulke dla żony, bo dzisiaj Dzień Kobiet.
WACEK: — Faktycznie, że tak!

LISTONOSZKA: — List do panów!...
WACEK: — Ślicznie dziękujemy!
WICEK: — I w dniu Święta Kobiet składamy życzenia pomyślności!

WACEK: — O, murarka! Teraz już kobiety w każdym zawodzie pracują!
WICEK: — Życzymy powodzenia! Niech żyją nasze dzielne murarki!

WICEK: — Minęły czasy wyzysku i upośledzenia kobiety! Dzisiaj wspólnie, ramię przy ramieniu, pracujemy wszyscy dla dobra ogółu!

Akademia w ORZZ Kobiety Łodzi na straży pokoju

Wczoraj, w przededniu święta kobiet, odbyła się w ORZZ w Łodzi uroczysta akademii zorganizowana przez ORZZ.

Na akademii obecnych było wiele przodownic pracy i racjonalizatorek ze wszystkich zawodów, w których pracują kobiety.

Referat okolicznościowy wygłosiła ob. Kuligowska — kierownik wydziału oświatowego przy ORZZ.

Na zakończenie części oficjalnej akademii zebrane kobiety postanowiły wysłać do Zarządu Głównego Ligii Kobiet depeszę, w której czytamy m. in.

„Wierzmy, że dzięki naszej postawie, dzięki postawie milionów Polek i wszystkich ludzi miłujących pokój, rozbijają się zbrodnicze plany imperialistycznych agresorów — rozbijają się o zjednoczone siły pokoju, którym przewodzi wielki niezwykły Związek Radziecki.”

Przedterminowo wykonać plan obiecują budowlani łódzcy

Aktywni związkowi z grupy robót Nr. 2 ZBM pracujący przy budowie osiedla ZOR na Starym Mieście, postanowili zmobilizować wszystkich członków załogi do przedterminowego wykonania planu na rok 1951 przez stosowanie nowych metod pracy, dobry przykład i prowadzenie pogadek.

Budowlani łódzcy wezwali do podejmowania podobnych zobowiązań innych członków Zw. Zaw. Budowlanych w Polsce.

Władze sanacyjne o to nie dbały Światło dla przedmieść

W br. lampy zapłonę na 67 km. ulic łódzkich

Na 1100 km. ulic w Łodzi jedynie 90 km. miało przed wojną oświetlenie, reszta tonęła w mroku. Lampy elektryczne lub gazowe miały głównie ulice znajdujące się w śródmieściu, na przedmieściach lamp nie zakładano.

Te braki usuwamy powoli w okresie obecnym. W roku bieżącym np. oświetli się w Łodzi ogółem 67 km. ulic, z czego 68 procent przypada na przedmieścia, a na śródmieście — zaledwie 14 proc.

W marcu światło zapłonę m. in. na 28 ulicach na Marysinie, a łącznie zelektryfikuje się w tym kwartale 9 km. ulic.

W drugim kwartale zainstaluje się lampy na 20 km. ulic. Oświetlone zostaną m. in. cztery ulice na Zabieciu oraz osiem w Rudzie Pabianickiej. Na krańcach śródmieścia oświetli się w drugim kwartale trzynastka ulic, oraz Parki — Reymonta, Słowackiego i park przy ulicy Pabianickiej.

Podczas gdy władze miejskie przeznaczają duże sumy na oświetlenie Łodzi, niektórzy mieszkańcy niszczą sprzęt oświetleniowy. Np. w parkach Kolejowym i Staszica aspołeczne jednostki tłuką wieczorami klosze od lamp.

Władze powinny się zainteresować

Decyduje wkład pracy

O zasiłkach rodzinnych

Należy również zrewidować system wypłaty zasiłków chorobowych, z których często niesłusznie korzystają bumelanci i symulanci

Zasiłki rodzinne (np. na żłobki, przedszkola) wypłacane pracownikom, to jeszcze jeden poważny do wód troski państwa ludowego o człowieka pracy, to jedna z istotnych zdobyczy klasy robotniczej po wojnie.

Ale zrozumiałe jest, że przywileje, wypływające z tak wielkiej docenienia, nie mogą i nie powinny być stosowane mechanicznie. Niesłuszne jest, by pracownik, nie wywiązujący się należycie z powierzonych mu obowiązków, zmieniający bez koniecznej potrzeby, w krótkich odstępach czasu posadę, miał te same prawa, co pracownik wykazujący wytrwałość i przywiązanie do warstwu pracy.

Współzawodnictwo racjonalizatorów, ruch przodownictwa nie da się pogodzić z ciągłymi zmianami w składzie osobowym zespołu. Stały pracownik, wprowadzony od początku w proces produkcji, jest najpoważniejszą pozycją zakładu — on też przede wszystkim zasługuje na przywileje.

Wyrazem tej nowej polityki socjalnej, wyróżniającej przede wszystkim pracowników związanych z jednym warsztatem pracy,

jest między innymi zarządzenie z 12 lutego br., obowiązujące wstecz od 1 lutego, a dotyczące przyznawania zasiłków rodzinnych dopiero po przepracowaniu 3 miesięcy w danym warsztacie pracy. Każde przejście do innego zakładu pociąga za sobą konieczność 3-miesięcznego oczekiwania na zasiłek.

Zmiana systemu wypłaty dodatku rodzinnego nie jest więc żadnym ograniczeniem uprawnień, wypływających z ubezpieczeń socjalnych — pozwala natomiast na pomoc tym, którzy na nią sobie zapracowali. Do 3-miesięcznego okresu zatrudnienia, wymaganego przy podjęciu lub zmianie zatrudnienia, wlicza się okres pracy w poprzednim zakładzie, jeżeli zmiana nastąpiła wskutek przeniesienia służbowego lub jeśli zwolnienie z pracy nastąpiło z przyczyn niezależnych od zatrudnionego.

Ponadto zasiłek rodzinny przysługiwać będzie tym wszystkim, którzy w 3-miesięcznym okresie czasu byli zwolnieni od zajęć na podstawie zaświadczeń lekarskich, przebywali na kursach zawodowych itp.

Ta istotna zmiana, uzależniająca wypłatę zasiłku rodzinnego od wkładu do pracy, przypomina konieczność rewizji i w innej dziedzinie ubezpieczeń socjalnych — zasiłkach chorobowych. Nasze ustawy socjalne traktują tu wszystkich pracowników mechanicznie i wypłacają 70 procentowy zasiłek chorobowy plus 5 procent od każdego dziecka.

Czyż i tu staż pracy nie powinien stać się punktem wyjścia do zróżnicowania wypłat zasiłku chorobowego?

Tymczasem u nas, jak wykazuje praktyka, zdarza się, że ubezpieczeni

rodzinne, czy zasiłki chorobowe wypłacane są bumelantom, korzystającym z każdej okazji, by wykręcić się od pracy.

Czynnikiem regulującym właściwe działanie ubezpieczeń socjalnych powinny stać się rady ubezpieczenia społecznego, powoływane przy większych zakładach pracy. Do ich zadań m. in. należałoby wyznaczenie wymiarów zasiłku, np. połogowego czy za okres choroby, wypłaty jednorazowej zapomogi, organizację i prowadzenie koleżeńskich kontroli w domu dla okazania pomocy choremu i jego rodzinie, sprawdzanie czy zalecenia lekarzy zostały wykonane, ujawnianie symulantów.

Przedstawiciele rady powinni kontrolować zakłady lecznicze i opiekuńcze swego terenu, załatwiać sprawy formalne związane z leczeniem np. renty, zasiłki, wreszcie rozpatrywać zażalenia pracowników co do obsługi w szpitalach, nieprawidłowych wypłat zasiłków i pociągać do odpowiedzialności osoby, które naruszają ustawy o ubezpieczeniu społecznym lekarzy i chorych.

Z inspektorami PIH-u do Brzezin

Sklepik pod stołem

Jedziemy z inspektorami Państwowej Inspekcji Handlowej do Brzezin. To jedna z wypraw przeciwko spekulantom, którzy nie zaprzestali jeszcze swojej szkodliwej działalności.

Kiedy podjeżdżamy do domku, zamieszkałego przez Helenę Rojewską, z wewnątrz dochodzi nas śpiew i wesołe okrzyki. Stół obficie zastawiony wódką i zakąskami.

W mieszkaniu na pozór niczego nie ma. Już mamy odejść, gdy jeden z inspektorów zagląda pod stół, nakryty dużym obrusem. Wyciąga po kolei flanelę, jedwab, wełnę... Czego tam nie ma?! Samych tekstylii naliczono około 350 m. Poza tym są jeszcze buty, różnego rodzaju bielizna damska, tenisówki, pończochy... Słowem mały sklepik włókienniczy.

Dalsza rewizja ujawnia ponad 200 paragonów — wszystkie ze sklepów łódzkich.

U następnej handlarki — Józefy Matusiak inspektorzy PIH-u znaleźli 100 m różnego rodzaju materiałów, pewną ilość konfekcji i galanterii oraz kilkadziesiąt paragonów.

Milicjanci zatrzymali obie spekulantki. Wracamy do Łodzi. Uwagę inspektorów zwracają dwa wozy chłopskie, na których leżą pokaźne paczki. Znajdują się w nich kilka par spodni i artykuły włókiennicze. Stefan Kiełbasiński, jak się okazuje rzemieślnik z zawodu, jest wyraźnie zafalowany.

Pytają go, czy i gdzie pracuje. — Nie, bo... zębów mi brak... no i... strasznie nerwowo jestem...

Te „dolegliwości” nie przeszkadzały mu jednak widocznie w uprawianiu handlu łańcuszkowego.

Nasi Czytelnicy PISZA

TAJEMNICA LEKARSKA OBOWIĄZUJE

Kochany „Expressie”!

U nas w Sosnowcu panują dziwne zwyczaje. W ośrodku zdrowia „Pogoń” w gabinecie obok lekarza siedzi stale kobieta — pracowniczka kartoteki.

Dla nas, pacjentów jest to bardzo kłopotliwe, nie pożądaną przecież jest, aby trzecia osoba wiedziała, na co kto jest chory. Nie każdy przecież życzyłby sobie opowiadać i zwierzać się ze swych dolegliwości w obecności osób, nie należących do personelu lekarskiego. Przecież to nie urząd cywilny, czy biuro!

Jeżeli tutejsi lekarze tak bardzo pragną mieć przy sobie pomocnicę — to prosimy, niech się chociaż zastosują do życzeń pacjentów, niech pomocnice te opuszczą gabinet wtedy, gdy pacjenci pragną się rozmówić swobodnie i bez krępująco, sam na sam z lekarzem.

O interwencji w tej sprawie proszę Cię, „Expressie”!

Twój Czytelnik mieszkający rejonu ośrodka „Pogoń” w Sosnowcu

Prośba naszych Czytelników zasługuje ze wszelkimi na uwzględnienie. Chorzy mają prawo domagać się, aby o swoich dolegliwościach mówić nieskrępowanie przed gronem lekarskim, lecz nie w obecności osób, nie mających nie wspólnego z konsultacją lekarską. Oczekujemy wyjaśnienia władz ZLP z Sosnowca.

Wystawa-pokaz CHPS-u

Od „gdynek” do chomików

Jakie „nowości” przynosi nam nadchodzący sezon

Centrala Handlowa Przemysłu Skórzanego w Łodzi zorganizowała wystawę-pokaz wyprodukowanych przez krajowy przemysł skórzany: obuwia, galanterii, wyrobów rękawicniczych, futer itp. Obuwie to i galanteria nasyca rynek w sezonie wiosenno-letnim.

Na wystawie zobaczyliśmy przede wszystkim modele obuwia damskiego, męskiego i dziecięcego produkcyjne 1950 i 1951 r., m. in. damskie „gdyńki” kolorowe, letnie wiatrówek damskie ze skór świnińskich i pantofle z t. zw. welurów, pantofle męskie typu sandałowego, półbuty-wiatrówek perforowane, pantofle z welurów, kolorowe sandały ze skóry juchtowej i świnińskiej dla młodzieży i dzieci.

Obuwie importowane reprezentowały czeskie i węgierskie pantofle damskie, męskie wiatrówek i przewiewne sandały, brązowe zamsze,

wreszcie dziecięce sandały i pantofelki, utrzymane w jasnych kolorach.

Zademonstrowano też cały asortyment takiego obuwia, jak np. tenisówki męskie, damskie i dziecięce z płótna żaglowego oraz półbuty o wulkanizowanych podeszwach gumowych. Wśród kaloszy i śniegowców wystawiono t. zw. wellingtony.

Dział galanterii skórzanej zawierał produkowane ze skór świnińskich torebki damskie, teczki, walizy, rękawiczki irchowe ze skór sarnich i jelenich, rękawiczki z t. zw. „szery”, torby z odpadu skórzanego, futerały, paski, smycze, obroże itp.

W dziale futrzarskim wystawiono blamy krajowych futer, lisy srebrne, skórki kołnierzykowe z wydr i szopów oraz importowane blamy węgierskich nutrietów, jak też czechosłowackie popielice i futra chomikowe.

Kawały Expressu

Drobne „nieporozumienie” na ulicy. Zona okłada męża parasolką po głowie.

— Może się uspokoisz — woła mąż żonę, zastanawiając się przed razami. — Nie widzisz, że ludzie się gapią?

— Ach tak! To ci wstyd, ty łotrze, że jesteś żonaty!

Rozmawiają dwie przyjaciółki. — Czy spotkałaś, Zosiu, w swym życiu mężczyznę, który wstrząsnął całą twoją istotą?

— Tak, to był dentysta, kiedy wyrywał mi ząb...

— Proszę cię, Karolku — mówi żona do męża — nie kładź nóg na stole...

— Jesteś głupia gęś i nie przeszkadzaj mi, bo czytam bardzo ciekawą i pouczającą książkę...

— A jaka to książka?

— Jak mężczyzna powinien się zachowywać w stosunku do kobiet...

Nie tylko przy probówce, ale i w fabryce

Pionierska inicjatywa

Współpraca Głównego Instytutu Włókienniczego z załogą ZPB im. Szymańskiego usprawni produkcję w zakładach

Narada rozpoczęła się punktualnie. Przedstawiciel Głównego Instytutu Włókienniczego długo i wyczerpująco referował swoje spostrzeżenia o przebiegu produkcji na przedziałach.

Majstrowie, zrazu nieufnie, potem coraz uważniej, przysłuchiwali się jego wywodom.

Stary fachowiec, od przeszło 50 lat pracujący w tych zakładach, majster Muszyński z uznaniem kiwał głową.

— Patrzcie, no... — dzielił się uwagami z siedzącymi obok na ławie towarzyszami pracy. — Patrzcie, no... Niby taka zwykła rzecz, jak rozstawienie wałków rozciągających na ciągarkach, a ileż to można przez akurację ich dostawianie zwiększyć dla produkcji. Że też na to człowiek wcześniej nie wpadł!

O to właśnie chodziło podczas pierwszej tego rodzaju narady. Grupa naukowców z GIW postanowiła, idąc śladem włókienników radzieckich, wprowadzić w naszych fabrykach „technimum”, czyli rodzaj przeszkolenia dotyczącego zasadniczych i podstawowych czynności technologicznych w produkcji.

W odpowiedzi na listy Czytelników

WINNYCH UKARANO.

W związku ze skargą naszej Czytelniczki, ob. Węglińskiej, Oddział Wojewódzki ZLP m. Łodzi donosi, że zarzuty ob. Węglińskiej okazały się słuszne.

Wizyta domowa do ob. Węglińskiej, która została zgłoszona do Poradni przy ul. Wschodniej nr 53 — niezależnie od tego, że lekarza rejonowego w dniu 25. I. 51 r. nie było w Poradni — powinna być przyjęta i przekazana do Oddziału Obwodowego (Al. Kościuszki), gdzie zostałaby w tym samym dniu załatwiona.

ZLP stwierdził, że w powyższym przypadku całkowitą winę ponoszą pracownicy Poradni Ogólnej przy ul. Wschodniej 53, którym za bezduszną i lekceważącą postawę do powyższego wypadku — udzielono ostrej nagany z równoczesnym przeniesieniem ich na mniej odpowiedzialne stanowiska.

Znaczenie tej akcji jest olbrzymie. Z jednej strony bowiem prowadzi ona do usprawnienia reżimów technologicznych i w konsekwencji tego do wzrostu wydajności pracy, z drugiej zaś — pomaga zwalczać zakorzeniony opór tunizm.

Oportunizm ten ujawnił się w całej swej rozciągłości właśnie na przykładzie owej pierwszej narady. Kiedy grupa naukowców z GIW zainicjowała współpracę z fabrykami, w Instytucie zawrzało.

Byli tacy, którzy ani słyszeć o tym nie chcieli. Powołując się na prawa nauki i teorii oraz na ich rzekomo niezależność od zjawisk zewnętrznych zasady, rozumowali fałszywie, iż przeniesienie wiedzy na sale produkcyjne zawazi możliwości rozwojowe Instytutu. Nie zdawali sobie sprawy, iż ostatecznym sprawdzianem teorii jest właśnie praktyka, a więc w tym wypadku bezpośredni kontakt z fabryką.

Z drugiej strony nie wolni od oportunistycznych teorii byli i majstrowie fabryczni. Ujawniło się to chociażby w ostrym protestie przeciwko kalibrowaniu cewek.

Faktem jest, że cewki do fabryki przychodzą pomieszczone. Nie pomagają reklamacje, ani protesty. Po zbadaniu tej sprawy, GIW rzucił hasło kalibrowania cewek, majstrowie zaś sprzeciwili się temu, wychodząc z założenia, że kalibrowanie zwiększy koszty produkcji.

Ale zwracając na to uwagę za pominieli, że produkowanie na nie przebranych cewkach prowadzi do dyskwalifikacji przedzy, do brakowania produkcji, co w znacznie większym stopniu odbija się na całokształcie rentowności zakładu.

Na szczęście tego rodzaju trudności, zarówno GIW, jak i Zakład im. Szymańskiego mają już poza sobą. Pierwsze dni wspólnej pracy nad badaniem reżimów technologicznych pogłębiły wzajemne zaufanie.

Majstrowie przekonali się, że inżynierowie z Instytutu przyszli do nich po to, aby im pomóc u-

sprawnić produkcję, zaś inżynierowie w zetknięciu się bezpośrednio z robotą przy maszynie, z ofiarną pracą załogi, która potrafiła na starych maszynach, przy wadliwie często opracowanych reżimach technologicznych produkować dużo i dobrze — zrozumieć, jak wielkie niewykorzystane rezerwy dla produkcji kryje w sobie fabryka.

Zakres prac Głównego Instytutu Włókienniczego jest olbrzymi. Na bazie doświadczeń naukowych, przez rozpracowywanie trudnych procesów technologicznych, pomaga on przemysłowi; racjonalizować pracę, prowadząc tym samym do coraz to nowych osiągnięć.

Do takich np. należy opracowanie metody produkowania nowych włókien syntetycznych, dotąd nieznanych w kraju. Włókna te staną się dla naszego przemysłu włókienniczego nowym, wartościowym surowcem.

Niewątpliwym sukcesem GIW-u jest opracowanie reżimu technologicznego, krajowego „nylonu” z odpadków lnianych, t. zw. paż-

dzierzy. Uzyskane stał włókienka odznaczają się idealną wprost elastycznością i odpornością, nie ustępującą włóknu zagranicznemu.

GIW prócz prac odkrywczych posiada znaczny dorobek na odcinku ulepszania obecnej techniki i technologii produkcyjnej, z których wymienić należy pomysły na do wykończalni apretury niezmiwalnej, co wpłynie na zwiększenie odporności tkanin bawełnianych o 20 proc.

Jest to tylko wąski odcinek prac GIW-u. Popularyzowanie do świadectw radzieckich, dążność do oparcia naszej produkcji o stały postęp techniczny, doprowadzenie do świadomości załóg fabrycznych czynnika kontroli technologicznej, wszystko to świadczy o nowych drogach działalności tej tak ważnej placówki naukowej.

Pionierska inicjatywa GIW-u, zacieśnienia współpracy między światem nauki, a załogą fabryczną przyniesie gospodarce narodowej niewątpliwie nowe, realne sukcesy.

Świetlica dworcowa dla młodzieży

W Warszawie została otwarta świetlica dworcowa dla młodzieży dojeżdżającej do szkół i uczelni. Na zdj.: młodzież w świetlicy odrabia zadane lekcje.

ANDRZEJ ZAŃSKI

Opowiadanie to czytałem w klasie jako młody gimnazjalista. Zainteresowało mnie ono tak bardzo, że nie mogłem oderwać się od niego. Nauczyciel wyrwał mnie i postawił dwójkę za nieuwagę. Zaw sze pilny i sumienny, tym razem nie przejąłem się swoją klęską. Zastanawiałem się głęboko nad tym, czy człowiek rzeczywiście kocha życie aż tak bardzo, iż — jak tamten poszukiwacz złota z opowieści Londona — znieś wszystkie udręki piekła, byle wytrwać!

Spojrzał na swój oświecimski tatuaż, widniejący na lewym przedramieniu.

— Teraz, po latach wiem, że London nie fantazjował. Miłość życia jest rzeczywiście tak potężna, że działać może cuda. Bo sama powiedz, czy to nie jest cud, że przetrwałem mękę trzech obozów i siedzę teraz tu, w lesie, razem z tobą, w ciepłe majowe popołudnie, spoglądając na fruujące ponad sitowiem wodne panny...

W pobliżu zastukał dzięcioł: puk, puk! — puk, puk!... Zaraz, zaraz! Jak stukają młoty w podziemiach Dory? Ach, te nieżnośne wspomnienia!

Orten odpędza je od siebie i mówi dalej:

— I mnie również utrzymała przy życiu miłość życia. Niekiedy też dodawała mi sił myśl o brazylijskich brylantach. Podtrzymywałem się na duchu marzeniem o tym, jak wspaniałe będę mógł pro wadzić życie, jeśli przetrwam...

— Jak sobie wyobrażałeś to „wspaniałe życie”? — przerwała mu nagle Weronika.

— Różne narody, różne rasy, stosownie do swojego temperamentu, rozmaicie wyobrażają sobie raj. Starożytni Germanowie pragnęli spędzić wieczność w Walhalli, na ucztach i bitewnych opowiadaniach. Indianin wyobrażał sobie szczęście wieczności, jako ciągłą się bez końca polowanie na bawoły, zmysłowy Muzułmanin — jako siestę wśród czarnookich hurys. Ja swój ziemski raj stworzyłem sobie pragnieniem zupełnie prozaicznym: chciałem mieć własną willę, samochód, podróżować wiele, żyć bez żadnych trosk i zobowiązań. A przede wszystkim mieć dużo spokoju: i właśnie ten spokój uważałem za szczyt szczęścia!

— Rozumiem cię. Po tylu burzliwych przejściach stęskniłeś się za spokojem. Ja jednak ujmuję życie inaczej. Życie nie jest spokojem, ale walką.

— Walką o co, Weroniko?

— Po prostu o to, ażeby na świecie było lepiej... ażeby znikła krzywdą społeczną... I o to walczyć jest właśnie szczęście. A jeszcze większym szczęściem jest: zwyciężyć w tej walce.

— O, Weroniko! — uśmiechnął się Orten. — Jesteś lepsza ode mnie i mądrzejsza! Mówisz do mnie takim samym językiem, jak kiedyś Grzegorz Gembicki.

— Bo też tacy, jak Gembicki, kształtowali mój charakter, moje przekonania. — przerwała mu krótko, a on siedział dalej zamyślony, obserwując lot jaskółek.

Wreszcie zaczął znów.

— Wciąż myślę o powieści Jacka Londona. I przychodzi mi do głowy, że jakiś inny London napisze może inną „Miłość życia”: opowieść o nas, ludziach w szarobielskich pasiakach, którzy tyle przeszli, a jednak przetrwali.

— Może napiszą o nas... — skinęła głową Weronika.

— A może jakiś nowy Homer stworzy nową Odyseję — epopeję, o tułaczach, którzy wracając z obozu koncentracyjnego, wędrowali długo po świecie, zanim wreszcie, po różnych dziwnych przygodach, wrócili do swojego ojczystego kraju. Tylko że na Odyseusza czekała na skaliściej Itace jego wierna żona Penelopa — a wie-

lu z tych, którzy, tak jak my, wracają te raz do domu — nie zastaną tam nikogo...

Spojrzał z ukosa na Weronikę i teraz dopiero zauważył po raz pierwszy coś, czego dotychczas nie dostrzegał: że jego przyjaciółka ma ładne, gorące usta i piękne, gęste, czarne włosy.

— Powiedz mi, Weroniko — zapytał zupełnie innym głosem — kto czeka na ciebie tam w domu? Czy masz męża? Narzeczonego? Jesteś taka miłą, małomówna, skryta... Tak mało wiem o tobie i o twoich najbliższych... Czy jesteś mężatką?

Potrząsnęła głową.

— Nie.

— A rodziców masz jeszcze?

Znowu przeczący ruch głowy.

— Moi rodzice umarli już bardzo dawno. Od dzieciństwa niemal byłam sierotą.

— To prawie tak samo, jak ja. Ale opowiedz mi o sobie coś więcej.

Powiedziała krótko, wyraźnie niechętnie.

— Nieciekawe było moje życie. Co można opowiedzieć o życiu pszczoły - robotnicy? Pracowałam ciężko. Wiesz chyba, jakie warunki pracy były w fabryce Henryka Karwicza: a ja tam pracowałam niedługo od dziecka. Książka o takich, jak ja, byłaby nieciekawa. Ale masz rację, ktoś powinien napisać wielką powieść o hitlerowskich obozach koncentracyjnych. Powieść dokumentarną: jak wyglądało istotnie za kolczastymi drutami.

(D. c. n.)

SCENA i ekran

„Sukces Anny Szabo”

Wartościowy film węgierski

Zanim na deski Teatru Nowego weszła sztuka Warmińskiego „Zwycięstwo” przez całe miesiące grana tam była do skonała sztuka węgierskiej autorki Ewy Mandy „Bohaterowie dnia powszedniego”.

Była to sztuka o hutnikach — a zarazem o bohaterstwie wszystkich szarych ludzi pracy, budujących socjalizm.

Obecnie w związku z „Międzynarodowym Dniem Kobiet” wchodzi na ekrany, kin łódzkich „Sukces Anny Szabo”.

Jest to również sztuka węgierska. Akcja filmu — podobnie jak w „Bohaterach dnia powszedniego” rozgrywa się w hucie węgierskiej.

W formiarni, w oddziale rdzeniowni, przychodzi do scysji między pracującymi tam kobietami. Pozornie poszło o drobny błąd, ale głębszą przyczyną tkwiła w czym innym. Robotnice tego oddziału osiągały uprządkowaną normę, ale nie miały właściwego stosunku do pracy, którą wykonywały niedbale. Po prostu nie zważały na sprawy z uwagi ciężkich na nich obowiązków, od których uzależniony był plan całej fabryki.

Anna Szabo, podjęła się na zebraniu partyjnym wprowadzić porządek w rdzeniowni, hamującą rozpęd pracy w całej hucie. W tym celu przenosi się do tego oddziału, ażeby zbadać przyczynę nieśmiałości i uświadomić koleżanki, na czym polega prawdziwie socjalistyczny stosunek do pracy.

Nie od razu jednak osiągnęła zamierzony cel. Pracujące kobiety odnosiły się do niej obojętnie lub nawet wrogo.

Anna napróżno starała się wykryć źródła tego braku zaufania. Wreszcie zrozumiała przyczynę niechęci ogółu.

Wydało się, że jeden z pracowników, sympatyzujący z Anną, miał na terenie fabryki narzeczoną, której przyrzekł małżeństwo, a Anna mimo woli stanęła pomiędzy nimi. Anna zrozumiała teraz, że po to, ażeby zdobyć autorytet i świecić przykładem, trzeba postępować bez zarzutu nie tylko w pracy, ale i w życiu prywatnym. Że nie można od innych wymagać dyscypliny pracy i socjalistycznej moralności, jeśli samemu nie jest się bez skazy. I dlatego, wysoko ceniąc swoją godność kobiety, przekłada dobro ogółu nad swej osobiste szczęście.

„Sukces Anny Szabo” to film bardzo ciekawy, wartościowy i bliski nam tematyką.

Jest zasługą Feliksa Mariassy, że połączył umiejętnie wątek akcji czysto osobistej z zagadnieniem socjalistycznego stosunku do pracy, socjalistycznej moralności, współzawodnictwa i racjonalizatorstwa.

Wartość filmu podnoszą wysokie walory artystyczne, piękne plenery, doskonałe zdjęcia. Również i gra artystów stoi na odpowiednim poziomie, dzięki czemu „Sukces Anny Szabo” zaliczyć można do najlepszych filmów powojennej produkcji kinematografii węgierskiej.

A.

Bojowniczki o pokój i realizację Planu 6-letniego

Proszę wsiadać,
drzwi zamykać...

Kontrolerka PKP

— Uwaga, uwaga! Pociąg osobowy do Kuluszek odchodzi z toru pierwszego. Proszę wsiadać. Drzwi zamykać.

Zofia Skoczewska — kontrolerka re wizyjny podnosi ręczną latarkę.

— Proszę wsiadać, drzwi zamykać! — powtarza stereotypową formułkę, ale zanim ostatnie drzwi zamkną się za spóźnionymi pasażerami, pomaga jeszcze wsiąść jakiejś starszej kobiecie.

Do odjazdu pociągu brak już tylko półtorej minuty.

— Jakże wrażliwe wyniosła Pani z Kongresu? — pytamy Skoczewską, która była delegatką z ramienia Ligi Kobiet.

— Nigdy nie zapomnę tej sali, ani tych wszystkich słów, które tam sły szalam. Nie zapomnę nigdy wzrusza jącej delegacji dzieci, które przy szły nas prosić, abyśmy skutecznie bronili je przed zakusami barbarzyńców imperialistycznych.

Byłam dawniej fryzjerką, ale pra ca ta nie dawała mi zadowolenia. Dziś, pełniąc odpowiedzialną funkcję na kolei czuję się częścią wielkiego, międzynarodowego frontu walki o najważniejszą w tej chwili sprawę: o pokój!

LK w Łodzi liczy już 86 tysięcy członkiń

Na równi z mężczyznami!

Kursy zawodowe i ideologiczne pomogą włączyć w nurt rozbudowy kraju jak najliczniejsze zastępy kobiet

Przeciągły gwizd syreny fabry cznej. Zegar wybija godzinę piątą.

Trzeba już iść. Droga daleka, a na tramwaj pieniędzy szkoda. Lepiej chleb za to kupić.

Zaspane, dziecięce oczy patrzą na matkę. Okrywa się chustką i gasi naftową lampę.

— Tylko pamiętaj, nie podchodź do okna. Klamka ledwo się trzy ma...

A potem pustka w pokoju i ci saza. Tylko miarowe tykanie zegara i odgłosy z ulicy. Klaksony samochodów, zgrzyt tramwa jów na skraj, nawoływanie fur manów...

...nie podchodź do okna... Przesuwają się wskazówki ze

gara. Do okien zagląda słońce, wędruje po ścianach, żelaznym łożku, stole, na którym leży krom ka suchego chleba...

...nie podchodź do okna...

A tam świat jakże inny od owych czterech, brudnych ścian! Żywy, ciekawy. Tylko raz rzucić nań okiem, otworzyć okno, trochę się wychylić i...

Cień biegnie po ścianie budynku. Od poddasza, aż w dół, na chodnik, gdzie pozostał niemowy, nieru chomy...

I tylko w pustym pokoju nikt już nie czekał powrotu matki...

No, cóż? Wypadek. Do gazet mógł się nawet nie dostać. Tam trzeba było przynajmniej morder stwa, albo innej „sensacji” w rodzaju wizyty Goeringów i rewi zyty Kordianów—Zamorskich. Ale słyszeliście i o takich nieraz. W fabrykach mówiono... U Gey era, u Scheiblera...

Cieężko było wówczas kobietom. Ludziły się jedynie nadzieją, że może w następnym roku będzie lepiej. Może 38-y przyniesie po prawę. Albo 39-y...

Zamiast poprawy, było jednak coraz gorzej.

I znów gwizdzą syreny. Matki śpieszą do fabryk. Ale tym razem dzieci nie zostają same.

W przedszkolach, żłobkach pod czujnym okiem wychowawczyń spędzają czas, gdy matka stoi za krosnem, czy maszyną przędzal niczą.

Fabryka nie rozdziela już ma tek od dzieci. Łączy je — matkom daje pracę, a dzieciom opiekę.

Mogą więc kobiety spokojnie pracować, bez obawy o los swoich dzieci, mogą brać czynny udział w pracy społecznej. Pomagać w budowie nowej, piękniejszej oj czyzny.

Genowefa Jarotowa podnosi głowę znad arkuszy, zapisanych równym, maszynowym pismem:

kowej przędzy który schodzi z moich maszyn — to mój wkład w naszą, wspólną, patriotyczną walkę!

Regina Skierniewska jest jedną z

najstarszych pracownic ZPB im. Marchewskiego. Na czterech stronach w przedalni średnioprzędnej tych zakładów wyrabia przeciętnie 106,8 proc. normy. Jako przodowni ca pracy korzystała dwukrotnie z wczasów wypoczynkowych w Karpaczu i w Szklarskiej Porębie.

Ob. dyrektor i jej przodownice wykonują zwycięsko plany produkcyjne

Znają ją nie tylko w Zakładach Pasmanteryjnych Łódź - Południe, gdzie pełni od roku funkcję naczelnego dyrektora. Janina Kalinowska jest popularną wśród kobiet pracujących Łodzi, znaną aktywistką Ligi Kobiet i uczestniczką pierwszego kobiecego kongresu, który odbył się kilka dni temu w Warszawie.

— My, kobiety, stanowimy nielada siłę w kraju! — oświadcza z dumą. — Chodzi teraz o to, aby nasz wkład do

Dyrektor naczelny Pasmanteryi Łódź Południe — JANINA KALINOWSKA.

budownictwa kraju, do walki o najży wotniejsze cele, jakie postawiła przed całym narodem nasza Partia i nasz Rząd był jak najbardziej świadomy. Ani jed na z nas poza szeregiem świadomych bo jowniczek o pokój i Plan 6-letni — oto nasze hasło na dziś i na jutro.

Dyr. Kalinowska, dziecko chłopów fol warchyżnych, z całym zrozumieniem mobi lizuje załogę do ogólnonarodowego fron tu walki o pokój i Plan 6-letni. Podkre śla też nie bez dumy, że przodującą siłą w kolektywie fabrycznym są kobiety.

Takie przodownice pracy jak: Anna Kajzer, wyrabiająca 155 proc. na maszy nach plecionkarskich, oraz jej siostra Kazimierzczakowa, Jadwiga Kumor, tkacz ka — Teresa Kmiecik, wielowarsztato wka — Helena Przybylska, brakarka — Józefa Milczarek, oraz Władysława Otolenga — majster zwijalni, która po prostu bije się o plan — są słuszną chlubą całej załogi.

Dzięki takim jak one, fabryka wyko nała plan produkcyjny za miesiąc luty br. w 110 proc. wg. wartości 100,3 proc. ilościowo.

— Liga Kobiet w Łodzi liczy obecnie około 86 tysięcy człon kiń. Oddział nasz obejmuje 120 kół terenowych i 640 kół przy zakładach pracy. Nie zadawaliśmy się tym jednak. W br. rozszerzy my swą działalność, aby objąć organizacyjnie większość kobiet zatrudnionych oraz gospodyń do mowych. Koła terenowe przy każ dym Komitecie blokowym

...musimy pracować coraz lepiej i wydajniej. Trzeba poznać do

kładnie warunki swojej pracy, sta

rać się ją ulepszać...

Położymy szczególny nacisk — mówi dalej wice-przewodnicząca zarządu łódzkiego Jarotowa — na masowy udział kobiet we wszelkiego rodzaju kursach zawo dowych. Już dzisiaj 66 proc. uczących się i dokształcających zawodowo — to kobiety. Rów noześnie zlikwiduje się niektóre kursy, prowadzone dotąd pod egidą Ligi Kobiet, które nie nie dawały, a tworzyły jedynie chał upników, jak na przykład kurs kroju i szycia czy robót na dru tach. Więcej energii można bę dzie wówczas poświęcić szerokiej popularyzacji zawodów, niedo stępnych dotąd dla kobiet i wcią ganiu ich do tych zawodów.

...żeby pracować lepiej, musimy znać cel, do którego dążymy, mieć go stale przed oczyma...

— Już w najbliższych tygod niach zorganizuje się w Central nej Szkole Organizacyjnej LK w Radogoszczu kilkunastu kursy ideologiczne. Krótsze kursy tego rodzaju powstaną także przy poszczególnych kołach.

...kobieta pracuje dziś na równi z mężczyzną. Trzeba jej ułatwić

pracę w gospodarstwie domowym, uczynić ją bardziej znośną, lżejszą...

— Będziemy organizować co raz częściej — mówi ob. Jaroto wa — pokazy racjonalnego żywie nia. Będziemy popularyzować wśród kobiet ideę planowania budżetu domowego. Postaramy się ułatwić im pracę w domu i w inny sposób przez organizowanie wielkich pralni mechanicznych, czy spółdzielni pomocniczych.

* * *

Za tysiącami warsztatów, przy biurkach i kontuarach sklepo wych, w fabryce, tramwaju, w biurach i instytucjach, wszędzie tam, gdzie pracują kobiety, pa nuje dziś świąteczny nastrój. Robotnice i ekspedientki, pracowni ce biurowe, konduktorki, murarki z przypiętym do klapy fartuchów białym gołąbkim w niebieskim kole jednoczą się w tym dniu ze wszystkimi kobietami na całym świecie, które tak jak i one pra gną pokoju.

Pokoju dla swych krajów, któ re nie wyleczyły się jeszcze z ran ostatniej wojny, pokoju dla swych mężów i braci, pokoju dla swych dzieci, mających wyrosnąć w lepszym, sprawiedliwym świe cie.

W Łodzi i Mediolanie, w Berli nie i Manchesterze, w Kijowie i Lyonie w setkach innych miast i osiedli patrzą z kolorowych pla katów oczy matek tulących do piersi swe dzieci i krzyczących w dziesiątkach języków:

„Nie chcemy wojny!”

Dziecko i matka — dwa poję cia nierozzerwalne, złączone ze sobą tak jak — pokój i socjalizm.

(a)

Delegatki na I Ogólnopolski Kongres Ligi Kobiet w Warszawie przy stole obrad.

Kobieta — listonosz opowiada o swej pracy

— No, jak tam ci się dziś powiodło? — pyta Janina Chróścicka wchodzącego do mieszkania męża.

— A ty dawno przysłałaś?

— Przed chwilą. Tylko co zdążyłam zdjąć mundur. Ale powiadam ci, śmiechu miałam co niemiara z taką jedną paniusią, która nadziwić się nie mogła, że kobiety biorą się do zawodu listonosza...

— A ja miałam dziś dużo przesyłek. Ledwo do torby zmieściłam. Najwięcej listów dostaje zawsze ta para starsz ków, o których ci opowiadałam. Dziś też im zaniostem listy — od syna i od wnu ków...

Małżeństwo Chróścickich zawsze tak po powrocie do domu dzielą się wrażeniami z dnia pracy. Obydwójce bowiem są listonoszami. Mąż od dawna, żona, zale dwie od paru miesięcy.

— Bardzo mi się podoba mój obecny zawód — mówi ob. Chróścicka. Dawniej pracowałam jako przeciwciężarka w fabryce. Lubiłam swą pracę, ale lekarz kazał mi być więcej na powietrzu, bo ciagle niedomagalam. Teraz czuję się doskonale. Zawód listonosza daje mi dużo zado wolenia, jest ciekawy, choć nie łatwy.

— My, kobiety pracujące, byłymy kie dyś poniżane, traktowane jako gorsze siły robocze. Dziś ja i każda inna na rów nię z mną — często o tym mówimy — jest szczęśliwa, że w naszym kraju mamy równe prawa, zdobyłyśmy zaufanie w nasze siły i zdolności, że możemy bu dować przyszłość dla swych dzieci.

... — Janina Chróścicka ogląda się z uśmiechem na męża — czekam na 8 go marca, bo to nasze kobiece święto. A bę dzie to dzień manifestacji o pokój, o spokojną przyszłość dla wszystkich Łu dzi, na świecie...

Na budowie też jest dobrze!

Przy budowie wieżowca Centrali Tek atylnej zatrudnionych jest kilkanaście ko biet. Pracują tu w różnym charakterze. Halina Terebińska jest zbrojarką, Leo kadia Ciunowicz operatorką a pozostałe koleżanki zajęte są przy innych pracach budowlanych.

Wszystkie wybrały pracę w budowni ctwie. Jest ich tu jeszcze stosunkowo ma ło, ale nie ustępują w niczym mężczyz nom.

Osiemnastoletnia Leokadia Ciunowicz, będąc pewnego dnia w „Gospodzie Lu dowej” na obiedzie zetknęła się z dwiema młodymi dziewczynami. Jak się póź niej okazało były to uczestniczki kursu dla operatorów, Operatorki — to kobiety, które na budowie obsługują wszelkie sprzęty mechaniczne.

Ciunowicz szybko nawiązała z nimi znajomość. Dowiedziała się, gdzie moż na się na taki kurs zapisać. Postanowiła zostać operatorką. Ukończywszy z po myślnym wynikiem kurs, już przeszło rok pracuje w wybranym przez siebie zawodzie.

Najpierw obsługiwała w Sieradzu mie szarkę, później w Łodzi na Starym Mie ście windę, teraz również pracuje przy windzie elektrycznej przy budowie biu rowca CT.

Raptem ostry dźwięk dzwonka przery wa rozmowę. Pięte piętro woła o mate riał. Terkot puszczanego w ruch moto ru — zwolnienie hamulca. Po chwili winda z taczkami i zaprawą idzie w gó rę. Coraz wyżej i wyżej... tak, jak rosną bloki Centrali Tekstylnej.

Leokadia Ciunowicz nie tylko ma opi nię dobrej pracownicy. Jest też uzorową członkinią Ligi Kobiet.

Pokochała swój zawód i dumna jest, że może spełniać odpowiedzialną funk cję operatorki.

